

SKLEP SVETA (SZVP) 2021/649**z dne 16. aprila 2021****o podpori Unije dejavnostim sekretariata PTO v podporo izvajanju Pogodbe o trgovini z orožjem**

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji ter zlasti členov 28(1) in 31(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Pogodbo o trgovini z orožjem (PTO) je Generalna skupščina Združenih narodov (ZN) sprejela 2. aprila 2013 z Resolucijo A/RES/67/234 B. PTO je bila nato na voljo za podpis 3. junija 2013, veljati pa je začela 24. decembra 2014. Vse države članice so pogodbenice PTO.
- (2) Cilj PTO je vzpostaviti najvišje možne skupne mednarodne standarde za ureditev ali izboljšanje ureditve mednarodne trgovine s konvencionalnim orožjem, preprečiti in odpraviti nedovoljeno trgovino s konvencionalnim orožjem in preprečiti njegovo preusmerjanje. Ključna izziva za doseganje ciljev PTO sta njeno učinkovito izvajanje s strani držav pogodbenic PTO (v nadaljnjem besedilu: države pogodbenice) in njena splošna uporaba, ob upoštevanju, da je urejanje mednarodne trgovine z orožjem že po naravi globalno prizadevanje. Z namenom prispevati k obravnavi teh izzivov, je Svet dne 16. decembra 2013 sprejel Sklep 2013/768/SZVP⁽¹⁾ in dne 29. maja 2017 Sklep (SZVP) 2017/915⁽²⁾, s čimer je portfelj pomoči Unije v zvezi z nadzorom izvoza razširil na dejavnosti, specifične za PTO.
- (3) PTO ustanavlja sekretariat (v nadaljnjem besedilu: sekretariat PTO), ki bo državam pogodbenicam pomagal pri učinkovitem izvajanju PTO. Sekretariat PTO prevzame naslednje odgovornosti: prejema, daje na voljo in razpošilja poročila v skladu s PTO; vzdržuje seznam nacionalnih kontaktnih točk in ga da na voljo državam pogodbenicam; olajšuje usklajevanje ponudb in prošenj za pomoč pri izvajanju Pogodbe PTO ter spodbuja mednarodno sodelovanje, kot zahtevano; olajšuje delo konference držav pogodbenic, vključno z ureditvijo in zagotavljanjem potrebnih storitev za sestanke v skladu s PTO; in opravlja druge naloge, kot se določijo na konferencah držav pogodbenic. Sekretariat PTO upravlja tudi Prostovoljni skrbniški sklad, ki so ga države pogodbenice ustanovile v skladu s členom 16(3) PTO za pomoč državam pogodbenicam pri izvajanju PTO. Poleg tega je četrta konferenca držav pogodbenic sekretariatu PTO zaupala upravljanje programa sponzorstva PTO, ki je bil vzpostavljen za lažje sodelovanje predstavnikov držav na sestankih PTO.
- (4) Unija se v globalni strategiji za zunanjo in varnostno politiko Evropske unije iz leta 2016 zavezuje, da bo spodbujala svetovni red, ki temelji na pravilih. V interesu Unije je, da se spodbujajo dogovorjena pravila za zagotavljanje svetovnih javnih dobrin ter prispeva k mirnemu in trajnostno naravnemu svetu. Unija spodbuja na pravilih temelječo svetovno ureditev, katere ključno načelo je multilateralizem, v njenem osrčju pa so Združeni narodi. Unija

⁽¹⁾ Sklep Sveta 2013/768/SZVP z dne 16. decembra 2013 o delovanju EU v podporo izvajanju Pogodbe o trgovini z orožjem v okviru evropske varnostne strategije (UL L 341, 18.12.2013, str. 56).

⁽²⁾ Sklep Sveta (SZVP) 2017/915 z dne 29. maja 2017 o dejavnostih ozaveščanja Unije v podporo izvajanju Pogodbe o trgovini z orožjem (UL L 139, 30.5.2017, str. 38).

se odločno zavzema, da bi k večstranskim pogodbam za razoroževanje, neširjenje in nadzor nad oborožitvijo pristopili novi člani, ter podpira splošno uporabo, dosledno izvajanje in izvrševanje teh pogodb in režimov, tudi PTO. V okviru teh splošnih političnih ciljev je podpora sekretariatu PTO v skladu s posebnim ciljem krepitve večstranskega sistema, ki podpira odgovorno trgovino z orožjem.

- (5) Sekretariat PTO je v dobrem položaju za povezovanje z vsemi večstranskimi, regionalnimi in nacionalnimi organizacijami ter organizacijami civilne družbe, ki izvajajo projekte v podporo splošni uporabi ali izvajanju PTO. Poleg tega Unija že dolgo nudi pomoč pri nadzoru nad izvozom blaga z dvojno rabo, pri čemer podpira razvoj pravnih okvirov in institucionalnih zmogljivosti za vzpostavitev in izvajanje učinkovitega nadzora nad izvozom blaga z dvojno rabo in vojaškega blaga. Sekretariat PTO želi zagotoviti, da njihovi projekti dopolnjujejo obstoječe programe Unije za pomoč pri blagu z dvojno rabo in nadzoru nad izvozom orožja, kot so tisti na podlagi Sklepa (SZVP) 2017/915 –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

1. V podporo čimprejšnjemu učinkovitemu izvajanju in splošni uporabi Pogodbe o trgovini z orožjem (PTO) Unija podpira dejavnosti sekretariata PTO, ki imajo naslednje cilje:

- nudenje podpore državam pogodbenicam PTO pri krepitvi njihovih sistemov nadzora nad prenosom orožja za učinkovito izvajanje PTO,
- okrepitev institucionalne ureditve sekretariata PTO kot glavnega organa za pomoč državam pogodbenicam PTO pri izvajanju PTO.

2. Unija za uresničitev ciljev iz odstavka 1 podpira naslednje projektne dejavnosti:

- (a) podpora za krepitev zmogljivosti nacionalnih kontaktnih točk PTO;
- (b) vzpostavitev seznama strokovnjakov za krepitev zmogljivosti lokalnih in regionalnih strokovnjakov za PTO za svetovanje in usposabljanje o izvajanju PTO na lokalni in regionalni ravni (usposabljanje vodij usposabljanja);
- (c) podpora za zbirko podatkov s katero se prilagodijo potrebe in viri.

Projektne dejavnosti iz tega odstavka so podrobno opisane v Prilogi.

Člen 2

1. Za izvajanje tega sklepa je odgovoren visoki predstavnik Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko (v nadaljnjem besedilu: visoki predstavnik).

2. Za tehnično izvajanje projektne dejavnosti iz člena 1(2) je zadolžen sekretariat PTO.

3. Sekretariat PTO svoje naloge opravlja pod pristojnostjo visokega predstavnika. Visoki predstavnik v ta namen s sekretariatom PTO sklene potrebne dogovore.

Člen 3

1. Referenčni finančni znesek za izvajanje projektne dejavnosti iz člena 1(2) znaša 1 370 000 EUR.

2. Odhodki, ki se financirajo iz referenčnega zneska iz odstavka 1, se upravljajo v skladu s postopki in pravili, ki veljajo za proračun Unije.

3. Komisija nadzira pravilno upravljanje odhodkov, ki se financirajo iz referenčnega zneska iz odstavka 1. V ta namen s sekretariatom PTO sklene potreben sporazum. V tem sporazumu se določi, da mora sekretariat PTO zagotoviti prepoznavnost prispevka Unije, ustrezno njegovi višini.
4. Komisija si prizadeva skleniti sporazume o financiranju iz odstavka 3 čim prej po začetku veljavnosti tega sklepa. V primeru težav v postopku o tem obvesti Svet, obvesti pa ga tudi o datumu sklenitve sporazuma.

Člen 4

1. Visoki predstavnik o izvajanju tega sklepa poroča Svetu na podlagi rednih poročil, ki jih pripravi sekretariat PTO. Ta poročila so izhodišče za ocenjevanje, ki ga opravi Svet.
2. Komisija zagotovi podatke o finančnih vidikih izvajanja projektnih dejavnosti iz člena 1(2).

Člen 5

Ta sklep začne veljati na dan sprejetja.

Veljati preneha 24 mesecev po datumu sklenitve sporazuma iz člena 3(3) ali šest mesecev po datumu sprejetja tega sklepa, če v zadevnem obdobju navedeni sporazum ni bil sklenjen.

V Bruslju, 16. aprila 2021

Za Svet
predsednica
A. P. ZACARIAS

PRILOGA

PROJEKTNI DOKUMENT

1. PROJEKTI**1.1 Projekt 1: podpora za krepitev zmogljivosti nacionalnih kontaktnih točk PTO****1.1.1 Splošni cilj projekta**

Krepitev zmogljivosti nacionalnih kontaktnih točk držav pogodbenic, vključno z izboljšanjem njihovega poznavanja obveznosti PTO in ozaveščanjem o napredku procesa PTO.

1.1.2 Ozadje

Na podlagi priporočila Delovne skupine za preglednost in poročanje je 3. konferenca držav pogodbenic sekretariat PTO pooblastila, naj „pripravi smernice za nacionalne kontaktne točke, v katerih so opisane vloge in morebitne naloge za to funkcijo, vključno z zagotavljanjem, da se obvezno poročanje PTO pripravi in predloži pravočasno in v celoti“. Poleg tega je sekretariat PTO opredelil potrebo po konstruktivnem sodelovanju nacionalnih kontaktnih točk na sestankih PTO – vključno s pripravljalnimi sestanki in sestanki delovne skupine.

1.1.3 Dejavnosti in realizacije

Ta projekt bi vključeval naslednje dejavnosti/rezultate:

- (a) pripravo smernic za nacionalne kontaktne točke, v katerih so opisane vloge in možne naloge za to funkcijo;
- (b) vzpostavitev spletne strani/portala, namenjenega posebej nacionalnim kontaktnim točkam, s povezavami do informacij, ki se nanašajo nanje;
- (c) organizacijo treh pol- do enodnevnih informativnih sestankov pred vsakim sestankom PTO, namenjenim nacionalnim kontaktnim točkam, na katerem bi se jim zagotovile informacije in najnovejše informacije o naslednjem sestanku ter bi imele priložnost, da postavijo vprašanja in prosijo za pojasnitve; ter
- (d) vzpostavitev mehanizma za redno in sistematično navezovanje stikov z nacionalnimi kontaktnimi točkami na individualni podlagi v podporo njihovem delovanju v zvezi s PTO.

1.1.4 Pričakovani izidi projekta

- (a) Boljše poznavanje obveznosti PTO (vključno s poročanjem) med nacionalnimi kontaktnimi točkami PTO;
- (b) večja ozaveščenost o procesu PTO;
- (c) obsežno razširjanje informativnega gradiva o PTO nacionalnim kontaktnim točkam in drugim.

1.1.5 Upravičenci

Nacionalne kontaktne točke držav pogodbenic.

1.2 Projekt 2: Seznam strokovnjakov (usposabljanje vodij usposabljanja)**1.2.1 Splošni cilj projekta**

Krepitev zmogljivosti lokalnih in regionalnih strokovnjakov za PTO za svetovanje in usposabljanje o izvajanju PTO na lokalni in regionalni ravni, da se zmanjša odvisnost od mednarodnih svetovalcev in organizacij, izboljša kakovost usposabljanja in pomoči pri izvajanju ter prispeva k boljšemu prilagajanju prizadevanj za krepitev zmogljivosti.

1.2.2 Ozadje

Medtem ko so se nekateri projekti Prostovoljnega skrbniškega sklada izvajali s podporo lokalnih organizacij in nacionalnih ali regionalnih svetovalcev, je večina projektov Prostovoljnega skrbniškega sklada, ki so se izvajali od ustanovitve tega sklada na 2. konferenci držav pogodbenic, vključevala *mednarodne* strokovnjake in/ali partnerja za izvajanje projektov, ki je *mednarodna* organizacija (kot je subjekt ZN) ali *mednarodna* nevladna organizacija. Stalno opiranje na mednarodno strokovno znanje ni učinkovito ali trajnostno iz naslednjih razlogov:

- (1) mednarodna potovanja, potrebna, da se mednarodni strokovnjaki udeležijo delavnic za usposabljanje in jih omogočijo, ter dnevnic ali honorarji, ki jih zahtevajo mednarodni strokovnjaki, so dragi (v primerjavi s stroški, povezanimi z zaposlitvijo lokalnega ali regionalnega strokovnjaka); ter
- (2) stalno zanašanje na mednarodne strokovnjake ne krepi zmogljivosti in strokovnega znanja lokalnih in regionalnih svetovalcev, ki bi lahko dolgoročno zagotavljali trajno in prilagojeno usposabljanje in pomoč pri izvajanju.

Poleg tega je iz izkušenj s Prostovoljnim skrbniškim skladom razvidno, da bi nekateri svetovalci in organizacije potrebovali razvojno podporo, da bi lahko v celoti prevzeli svojo vlogo v izvedbenih projektih PTO. Sekretariat PTO bi želel obravnavati vprašanja odvisnosti od mednarodnih svetovalcev in organizacij ter kakovost nekaterih usposabljanj in pomoči, zagotovljenih v okviru projekta, katerega cilj je krepitev zmogljivosti lokalnih in regionalnih svetovalcev za zagotavljanje usposabljanja in pomoči pri izvajanju.

1.2.3 Dejavnosti in realizacije

Ta projekt bi vključeval naslednje dejavnosti/rezultate:

- (a) pripravo delavnice „usposabljanja vodij usposabljanja“, ki bi okrepila zmogljivost lokalnih in regionalnih svetovalcev za zagotavljanje kakovostnega usposabljanja in pomoči pri izvajanju;
- (b) pripravo gradiva za usposabljanje, da se omogočijo delavnice „usposabljanja vodij usposabljanja“;
- (c) vzpostavljanje stikov s svetovalci v ciljnih regijah, da bi sodelovali na prilagojenih delavnicah „usposabljanja vodij usposabljanja“; ter
- (d) organizacija šestih delavnic „usposabljanja vodij usposabljanja“ v različnih regijah.

1.2.4 Pričakovani izidi projekta

- (a) Večje število lokalnih in regionalnih svetovalcev, ki so „strokovnjaki“ za PTO, kot jih je podprl sekretariat PTO, ki lahko zagotavljajo kakovostno usposabljanje in pomoč pri izvajanju na lokalni in regionalni ravni;
- (b) priprava javnega seznama svetovalcev, ki jih je sekretariat PVO potrdil kot sposobne zagotavljati kakovostno usposabljanje in pomoč pri izvajanju PTO (seznam strokovnjakov). Tak seznam bi se lahko na primer razposlal potencialnim prejemnikom Prostovoljnega skrbniškega sklada, ki iščejo svetovalce ali partnerje pri izvajanju projektov.

1.2.5 Upravičenci

- Lokalni in regionalni svetovalci.
- Donatorji in prejemniki Prostovoljnega skrbniškega sklada.

1.3 Projekt 3: Podpora za zbirko podatkov o potrebah in virih, ki ustrezajo potrebam

1.3.1 Splošni cilj projekta

Razvoj mehanizma za usklajevanje ponudb in prošenj za pomoč pri izvajanju Pogodbe, da se zmanjša podvajanje in prekrivanje projektov pomoči PTO ter poveča število držav, ki prejemajo ciljno usmerjeno pomoč.

1.3.2 Ozadje

V skladu s členom 18(3)(c) PTO je sekretariat PTO pooblaščen, da „omogoča usklajevanje ponudb in prošenj za pomoč pri izvajanju Pogodbe“. Čeprav se države pogodbenice spodbujajo, da po potrebi poiščejo pomoč in na zahtevo zagotovijo pomoč, ni formalnega mehanizma za iskanje ali nudenje pomoči v okviru PTO. Poleg tega sedanje predloge za poročanje ne vključujejo možnosti za zahtevanje ali nudenje pomoči (kot predloge v drugih postopkih, kot je akcijski program ZN

o osebnem in lahkem orožju). Sekretariat PTO bi rad preučil možnosti za razvoj podatkovne zbirke ali drugega mehanizma za usklajevanje potreb in virov za izvajanje PTO v skladu s svojo obveznostjo iz Pogodbe ter za okrepitev mednarodnega sodelovanja in pomoči.

1.3.3 Dejavnosti in realizacije

Ta projekt bi vključeval naslednje dejavnosti/rezultate:

- (a) preučitev možnosti za vzpostavitev mehanizma za usklajevanje potreb in virov, vključno s primerjalnim pregledom obstoječih mehanizmov v drugih forumih, ter posvetovanja s prejemniki in donatorji;
- (b) oblikovanje in vzpostavitev mehanizma za usklajevanje potreb in virov, vključno z elektronsko zbirko podatkov o prošnjah za pomoč in ponudbi pomoči, ter razvoj spletnega orodja za prošnje za pomoč; ter
- (c) sprožitev, objavljane in vzdrževanje mehanizmov za usklajevanje potreb in virov.

1.3.4 Pričakovani izid projekta

Izboljšane informacije o potrebah držav pogodbenic po pomoči in razpoložljivih virih za obravnavanje teh potreb.

Razviti mehanizem bi bil tesno povezan s Prostovoljnim skrbniškim skladom (ki ga upravlja sekretariat PTO), da se zagotovi dopolnjevanje med mehanizmi pomoči.

1.3.5 Upravičenci

- Države pogodbenice in države podpisnice, ki prosijo za pomoč pri izvajanju PTO.
- Države donatorke, ki želijo podpreti projekte za izvajanje PTO.

2. PRESOJA

2.1 Zagotavljanje dopolnjevanja s stalnim ozaveščanjem o PTO

Sekretariat PTO je seznanjen z drugimi sredstvi, ki so vključena v financiranje projektov, povezanih z izvajanjem PTO, kot sta Skrbniški sklad ZN za podporo sodelovanju pri urejanju področja orožja (UNSCAR) in seveda projekt EU za ozaveščanje o PTO. Sekretariat PTO tesno sodeluje z upravitelji/izvajalci obeh ukrepov, vključno z nemškim zveznim uradom za gospodarske zadeve in nadzor izvoza (BAFA) ter Expertise France, da bi se izognili podvajanju financiranja. To vključuje redno in zaupno izmenjavo informacij o prejetih vlogah in projektih, ki so jih odobrili različni skladi.

Sekretariat PTO bi v okviru podpore EU sekretariatu PTO izkoristil odnose, ki so bili razviti z BAFA, in Expertise France, da bi zagotovil dopolnjevanje med projektom sekretariata PTO, ki ga financira EU, in tekočim delom projekta EU za ozaveščanje o PTO. Sekretariat PTO bi na primer člane skupine strokovnjakov EU povabil k sodelovanju na strokovni delavnici, da bi potrdili gradivo za usposabljanje, ki je bilo razvito za element „usposabljanje vodij usposabljanja“ v okviru projekta 2 (Seznam strokovnjakov (usposabljanje vodij usposabljanja)), ter izmenjali pridobljene izkušnje.

Poleg tega bi sekretariat PTO pridobil informacije od izvajalskih partnerjev projektov EU za ozaveščanje o PTO pri določanju državnih predstavnikov in drugih posameznikov, ki bodo izbrani za sodelovanje v programu sekretariata PTO „usposabljanje vodij usposabljanja“. Sekretariat PTO bi lahko sodeloval tudi z izvajalskimi partnerji projektov EU za ozaveščanje o PTO in strokovnjaki, da bi določili morebitne potrebe po pomoči ciljnih držav, ki so bile opredeljene v okviru izvajanja časovnega načrta EU in drugega ozaveščanja EU. Take informacije bi se lahko uporabile za vnos v zbirko podatkov o usklajevanju potreb in virov iz projekta 3 (Podpora za zbirko podatkov o potrebah in virih, ki ustrezajo potrebam).

Če povzamemo, sekretariat PTO vidi veliko priložnosti za nadaljevanje dialoga/partnerstva s projektom EU za ozaveščanje o PTO, da se zagotovi dopolnjevanje med obema projektoma, ko si prizadevata za doseg skupnega cilja učinkovitega izvajanja PTO.

2.2 Vpliv in posledice COVID-19

COVID-19 vpliva na večino držav po svetu, čeprav v različnem obsegu. Omejitve gibanja, velikosti sestankov in potovanj, ki so jih številne države uvedle kot odziv na pandemijo, bodo verjetno vplivale na izvajanje projektov PTO v prihodnjih mesecih, morda celo letih.

Tudi glede na to, da trajanje pandemije COVID-19 in njeni učinki niso jasni in jih na tej stopnji ni mogoče predvideti, bo težko z gotovostjo vedeti, kakšne so posledice za tiste projektne dejavnosti, ki vključujejo mednarodna potovanja in/ali srečanja v živo, ter časovne okvire.

Sekretariat PTO bo te okoliščine upošteval pri načrtovanju svojih projektov na naslednje načine:

prvič, sekretariat PTO je pripravil osnutek časovnega razporeda projekta za izvajanje treh projektov, opisanih v predlogu, ki zagotavlja, da se v prvih 15 mesecih projekta (april 2021–junij 2022) izvede večino teoretičnih priprav, načrtovanja, ozaveščanja, raziskav in priprav, potrebnih za vsak projekt. Dejavnosti, za katere je potrebna osebna angažiranost, to so delavnice „usposabljanje vodij usposabljanja“, predvidene v projektu 2 (Seznam strokovnjakov (usposabljanje vodij usposabljanja)), bodo predvidoma potekale v drugem letu projekta (julij–november 2022). Če bo pandemija COVID oktobra 2022 še vedno vplivala na možnost potovanja in izvajanja delavnic v živo, bo morda treba razmisliti o podaljšanju roka ali drugem načrtu izrednih ukrepov.

Drugič, sekretariat PTO ima načrte izrednih ukrepov v zvezi z nekaterimi projektnimi dejavnostmi, ki predvidevajo sodelovanje v živo. Na primer, v okviru projekta 1 (Podpora za krepitev zmogljivosti nacionalnih kontaktnih točk PTO) je predvidena organizacija pol- do enodnevnih informativnih sestankov pred vsakim sestankom PTO (z začetkom v 8. ciklu konference držav pogodbenic), namenjenih nacionalnim kontaktnim točkam, na katerem bi se jim zagotovile informacije in najnovejše informacije o naslednjem sestanku ter bi imele priložnost, da postavijo vprašanja in prosijo za pojasnitve; Pričakuje se, da bodo ti informativni sestanki lahko potekali v živo pred vsakim zasedanjem PTO (pa tudi samo zasedanje), če pa to zaradi omejitev zaradi COVID ne bo mogoče, bi lahko takšna srečanja (po potrebi) potekala virtualno po regijah, da bi se upoštevali časovni pasovi in jezikovni dejavniki.
